

Saláty místo rozpáleného plechu: nápad z TUL použila první firma

15.9.2025 - Adam Pluhař | Technická univerzita v Liberci

„Mám velkou radost, je to satisfakce po naší dlouhé, usilovné práci. Je to přesně to, čeho jsme chtěli dosáhnout - abychom dali příklad firmám a ty začaly s hydroponickým pěstováním, protože ochlazování střech opravdu funguje,“ říká Tereza Nalezená, doktorandka Fakulty umění a architektury TUL.

Každým rokem se v České republice postaví jeden milion metrů čtverečních čisté plochy hal. Zaberou půdu, znemožní vsakování vody a vytvoří tepelné ostrovy měst. Zaasfaltované okolí je dokonce ještě třikrát větší. *„Touto myšlenkou jsem cílila především na logistické firmy. Ale i na majitele distribučních skladů potravin. Problém výstavby hal totiž vzniká tím, že nám koluje obrovské množství zboží a my ty logistické centra musíme stavět,“* upozorňuje Tereza Nalezená.

Její výzkumný projekt Salát na střeše zvítězil v devátém ročníku soutěže Start-up Technické univerzity Liberec 2023 v konkurenci dalších 24 projektů. Rok nato jej Tereza pilotně otestovala na střeše univerzitní budovy E2. Psali jsme

Pilotní projekt Salát na střeše vznikl na Technické univerzitě v Liberci v rámci Studentské grantové soutěže TUL. Prokázal, že hydroponické stojany dokáží v létě ochlazovat rozpálenou střechu a nevyužitou „střešní poušť“ přeměnit v zelené pole s vlhkým klimem. *„Snažíme se podporovat projekty, ve kterých vidíme potenciál něco změnit, zlepšit nebo obecně pomáhat. Salát na střeše má silný environmentální přesah. Jsem rád, že tento projekt z TUL už začíná inspirovat firmy a dostává se do praxe,“* říká Petr Lenfeld, prorektor TUL pro vědu a výzkum.

První komerční hydroponická farma na střeše logistické a dopravní firmy Schenker má rozlohu 100 metrů čtverečních a firma FreshRoof, kterou Tereza založila, na ní pěstuje bez zeminy, jen v živném roztoku, pět druhů salátů. Plocha je ve výšce osmi metrů a je rozdělena na čtyři sektory. FreshRoof každý týden sklízí z jedné čtvrtiny 650 hlávek. Část produkce se objevuje ve firemní kantýně, část končí v libereckých bistrech a restauracích. *„Environmentální aspekt ochlazování střechy je pro nás velmi důležitý, protože si uvědomujeme, že naší činností nepůsobíme vždy úplně příznivě na životní prostředí. Jednak produkcí emisí, jednak tím, že našimi areály zabíráme poměrně velkou plochu přírody. Máme přes 420 tisíc metrů čtverečních střech, které jsou většinou šedivé a opravdu produkují dodatečné teplo,“* vysvětluje jeden z důvodů instalace střešní hydroponické farmy ředitel společnosti DB Schenker Tomáš Holomoucký.

Nevyloučil, že pokud se projekt osvědčí, objeví se hydroponické stojany i na dalších firemních střeších. A příkladu budou možná následovat i jiné společnosti z liberecké Průmyslové zóny Jih. Jejich zástupci se v pátek zúčastnili oficiálního představení hydroponické farmy. *„Ještě před rokem jsme museli ostatní firmy trochu brzdit, potřebovali jsme si totiž na Schenkeru otestovat, že je pěstování provozně i ekonomicky udržitelné. Zároveň jsme se museli stát oficiálními pěstiteli, splnit všechny požadavky. Vše jsme už splnili a nyní to můžeme nabízet dál,“* říká Tereza Nalezená.

Navzdory tomu, že saláty vyrostly v průmyslové zóně, jsou podle Terezy Nalezené ve standardní kvalitě. *„Chemickými rozbory jsme vyvrátili obavy, že naše pěstování v průmyslové zóně nemá na kvalitu a nezávadnost salátů vliv. Testy na škodliviny vyšly hluboce podlimitně,“*

Start-up Salát na střeše letos zaujal i prezidenta ČR Petra Pavla během setkání se čtyřiceti mladými

zástupci úspěšných inovativních firem a projektů v parku lánského zámku. Prezident během setkání vyzdvihl několik projektů s velkým potenciálem a právě hydroponické pěstování zeleniny a bylinek na střechách logistických center a průmyslových hal bylo mezi nimi. Psali jsme

Adam Pluhař

<https://tuni.tul.cz/a/salaty-misto-rozpaleneho-plechu-napad-z-tul-pouzila-prvni-firma-163225.html>